

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

Camera Deputaților

Senat

LEGE PRIVIND PROTECȚIA AVERTIZORILOR ÎN INTERES PUBLIC

Parlamentul României adoptă prezenta lege

Capitolul I Dispoziții generale

Art. 1. - Domeniul de reglementare

(1) Prezenta lege constituie cadrul general în materia protecției persoanelor care raportează încălcări ale legii, care s-au produs sau care sunt susceptibile să se producă, în cadrul autorităților, instituțiilor publice, altor persoane juridice de drept public, precum și în cadrul persoanelor juridice de drept privat.

(2) Prezenta lege reglementează procedura de primire, de examinare și soluționare a raportărilor, drepturile și obligațiile persoanelor care efectuează raportări sau divulgă public informații privind încălcări ale legii, măsurile de protecție a acestora, obligațiile autorităților, instituțiilor publice, altor persoane juridice de drept public, precum și persoanelor juridice de drept privat, drepturile persoanelor vizate, precum și atribuțiile autorităților competente.

(3) Normele speciale privind raportarea încălcărilor legii cuprinse în actele normative prevăzute în anexa nr. 1 se aplică în continuare. Normele speciale prevăzute în anexa nr. 1 se completează cu prezenta lege, care constituie drept comun în materia raportării încălcărilor legii.

(4) Prezenta lege nu se aplică raportărilor privind încălcări ale normelor în materie de achiziții publice în domeniile apărării și securității naționale, în cazul în care acestea intră sub incidența art. 346 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(5) Prezenta lege nu aduce atingere dispozițiilor privind:

- a) protecția informațiilor clasificate;
- b) secretul profesional al avocatului;
- c) confidențialitatea informațiilor medicale;
- d) caracterul secret al deliberărilor judiciare;
- e) normele de procedură penală.

(6) Prezenta lege nu aduce atingere dreptului lucrătorilor de a se consulta cu reprezentanții acestora sau cu sindicatele și nici normelor privind protecția împotriva oricărei măsuri prejudiciabile, determinate de astfel de consultări.

(7) Prezenta lege nu aduce atingere normelor privind autonomia partenerilor sociali și dreptul acestora de a încheia acorduri colective.

Art. 2. - Domeniul de aplicare

(1) Prezenta lege se aplică persoanelor care efectuează raportări și care au obținut informații referitoare la încălcări ale legii, într-un context profesional. În categoria acestor

persoane intră următoarele:

- a) lucrătorii;
- b) persoanele care desfășoară o activitate independentă, în înțelesul art. 49 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;
- c) acționarii și persoanele care fac parte din organul de administrare, de conducere sau de supraveghere al unei întreprinderi, inclusiv membrii neexecutivi ai consiliului de administrație, precum și voluntarii și stagiarii remunerați sau neremunerați;
- d) orice persoană care lucrează sub supravegherea și conducerea persoanei fizice sau juridice cu care s-a încheiat contractul, a subcontractanților și a furnizorilor acesteia.

(2) Prezenta lege se aplică și persoanelor care efectuează raportări, inclusiv anonime, prin intermediul canalelor de raportare interne sau externe, sau divulgă public informații privind încălcări ale legii obținute în timpul procesului de recrutare sau altor negocieri precontractuale sau în cazul în care raportul de muncă sau raportul de serviciu a încetat.

Art. 3. - Termeni și expresii

În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1. încălcări ale legii - fapte care constau într-o acțiune sau inacțiune care constituie nerespectări ale dispozițiilor legale, ce reprezintă abateri disciplinare, contravenții sau infracțiuni, sau care contravin obiectului sau scopului acestora, inclusiv nerespectarea normelor deontologice și profesionale;

2. informații referitoare la încălcări ale legii - informații, inclusiv suspiciuni rezonabile, cu privire la încălcări efective sau potențiale ale legii, care s-au produs sau care sunt susceptibile să se producă în cadrul autorităților, instituțiilor publice sau în cadrul altor persoane juridice de drept public, precum și în cadrul persoanelor juridice de drept privat, în care lucrează sau a lucrat avertizorul în interes public sau cu care acesta este sau a fost în contact prin intermediul activității sale, precum și informațiile cu privire la încercări de a ascunde astfel de încălcări;

3. raportare - comunicarea orală sau scrisă de informații, conform modalităților prevăzute la art. 5 alin. (4), cu privire la orice faptă care reprezintă o încălcare a legii;

4. raportare internă - comunicarea orală sau scrisă de informații referitoare la încălcări ale legii din cadrul unei autorități, instituții publice, persoane juridice de drept public, precum și din cadrul persoanelor juridice de drept privat. Raportarea internă se realizează prin mijloacele puse la dispoziție de autoritățile, instituțiile publice, persoanele juridice de drept public, precum și de persoanele juridice de drept privat pentru efectuarea de raportări privind încălcări ale legii, acestea constituind canalele interne de raportare;

5. raportare externă - comunicarea orală sau scrisă de informații referitoare la încălcări ale legii realizată prin canalele externe de raportare reprezentate de autoritățile prevăzute la art. 3 pct. 15;

6. divulgare publică - punerea la dispoziție, în orice mod, în spațiul public a informațiilor referitoare la încălcări ale legii;

7. avertizor în interes public - persoana fizică care efectuează o raportare sau divulgă public informații referitoare la încălcări ale legii, obținute în context profesional;

8. facilitator - persoana fizică ce asistă avertizorul în interes public în procesul de raportare într-un context profesional și a cărui asistență trebuie să fie confidențială;

9. context profesional - activități profesionale, actuale sau anterioare, de orice natură,

remunerate sau nu, desfășurate în cadrul autorităților, instituțiilor publice, altor persoane juridice de drept public, precum și în cadrul persoanelor juridice de drept privat, în baza cărora persoanele pot obține informații referitoare la încălcări ale legii și pot suferi represalii în caz de raportare a acestora;

10. lucrător - persoana fizică ce se află într-un raport de muncă sau raport de serviciu, în temeiul dispozițiilor de drept comun sau speciale în materie, și prestează muncă în schimbul unei remunerații;

11. persoană vizată prin raportare - persoana fizică sau juridică menționată în raportare sau în divulgarea publică, drept persoana căreia i se atribuie încălcarea legii sau cu care persoana respectivă este asociată;

12. represalii - orice acțiune sau omisiune, directă sau indirectă, apărută într-un context profesional, care este determinată de raportarea internă sau externă ori de divulgarea publică și care provoacă sau poate provoca prejudicii avertizorului în interes public;

13. acțiuni subsecvente - orice acțiune întreprinsă de către destinatarul unei raportări interne sau de către autoritatea competentă în vederea soluționării raportării și, acolo unde este cazul, a remedierii încălcării raportate;

14. informarea - transmiterea către avertizorul în interes public a unor informații referitoare la acțiunile subsecvente și la motivele unor astfel de acțiuni subsecvente;

15. autoritate competentă să primească raportări privind încălcări ale legii, reprezintă:

a. autoritățile și instituțiile publice care, potrivit dispozițiilor legale speciale, primesc și soluționează raportări referitoare la încălcări ale legii, în domeniul lor de competență;

b. Agenția Națională de Integritate, denumită în continuare Agenția;

c. alte autorități și instituții publice cărora Agenția le transmite raportările spre competență soluționare.

16. persoana desemnată - responsabilul cu atribuțiile prevăzute la art. 10 alin. (1) lit. c), numit la nivelul autorității, instituției publice sau în cadrul persoanelor juridice de drept privat, precum și în cadrul altor persoane juridice de drept public. În funcție de numărul de angajați, atribuțiile pot fi exercitate de către o persoană, un compartiment sau pot fi externalizate către un terț, denumit în continuare terț desemnat.

Art. 4. Principii generale

Principiile care guvernează protecția raportărilor privind încălcări ale legii sunt următoarele:

a) principiul legalității, conform căruia autoritățile, instituțiile publice, alte persoane juridice de drept public, precum și persoanele juridice de drept privat au obligația de a respecta drepturile și libertățile fundamentale, prin asigurarea respectării depline, printre altele, a libertății de exprimare și de informare, a dreptului la protecția datelor cu caracter personal, a libertății de a desfășura o activitate comercială, a dreptului la un nivel ridicat de protecție a consumatorilor, a dreptului la un nivel ridicat de protecție a sănătății umane, a dreptului la un nivel ridicat de protecție a mediului, a dreptului la o cale de atac eficientă și a dreptului la apărare;

b) principiul responsabilității, conform căruia avertizorul în interes public este dator să susțină raportarea cu date sau informații;

c) principiul imparțialității, conform căruia examinarea și soluționarea raportărilor se fac fără subiectivism, indiferent de propriile convingeri și interese;

d) principiul bunei administrări, conform căruia autoritățile și instituțiile publice, alte persoane juridice de drept public sunt datorate să își desfășoare activitatea în realizarea interesului general, cu un grad ridicat de profesionalism, în condiții de eficiență și eficacitate a folosirii resurselor;

e) principiul echilibrului, conform căruia nicio persoană nu se poate prevala de prevederile prezentei legi pentru a diminua sancțiunea administrativă sau disciplinară pentru o faptă a sa mai gravă;

f) principiul bunei-credințe, conform căruia este ocrotită persoana care a avut motive întemeiate să creadă că informațiile referitoare la încălcările raportate erau adevărate la momentul raportării și că respectivele informații intrau în domeniul de aplicare al prezentei legi.

Capitolul II

Modalități de raportare și dispoziții comune aplicabile raportărilor

Art. 5. - Modalități de raportare

(1) În temeiul prezentei legi, modalitățile de raportare sunt următoarele:

a) raportarea internă;

b) raportarea externă;

(2) Raportarea privind încălcări ale legii se efectuează, în principal, prin intermediul canalelor interne de raportare existente în cadrul autorităților, instituțiilor publice, altor persoane juridice de drept public, precum și în cadrul persoanelor juridice de drept privat.

(3) Raportarea privind încălcări ale legii se efectuează direct prin intermediul canalelor externe de raportare:

a) în cazul în care avertizorul în interes public consideră că există risc de represalii și că încălcarea raportată nu poate fi remediată în mod eficace prin intermediul canalelor interne de raportare;

b) în ipoteza lipsei canalelor interne de raportare în cazul persoanelor juridice de drept privat cu mai puțin de 50 de lucrători, altele decât cele prevăzute la art. 9 alin. (4).

(4) Raportarea se face în scris, pe suport de hârtie sau în format electronic, prin comunicare la liniile telefonice sau prin alte sisteme de mesagerie vocală, sau prin întâlnire față în față, la cererea avertizorului în interes public.

Art. 6. - Conținutul raportărilor

(1) Raportarea cuprinde, cel puțin, următoarele: numele și prenumele, datele de contact ale avertizorului în interes public, contextul profesional în care au fost obținute informațiile, persoana vizată, dacă este cunoscută, descrierea faptei susceptibile să constituie încălcare a legii în cadrul unei autorități, instituții publice, oricărei alte persoane juridice de drept public, precum și în cadrul persoanei juridice de drept privat, precum și, după caz, probele în susținerea raportării, data și semnătura, după caz.

(2) Prin excepție de la alin. (1), raportarea care nu cuprinde numele, prenumele, datele de contact sau semnătura avertizorului se examinează și soluționează, în măsura în care conține suficiente informații referitoare la încălcări ale legii.

Art. 7. - Evidența raportărilor

(1) Raportările se înscriu într-un registru, care cuprinde data primirii raportării, numele și prenumele, datele de contact ale avertizorului în interes public, obiectul raportării și modalitatea de soluționare. Autoritățile, instituțiile publice, alte persoane juridice de drept public, precum și persoanele juridice de drept privat și autoritățile competente de la art. 3 pct. 15, prin persoana sau compartimentul desemnat potrivit art. 10 alin. (1) lit. c) au obligația de a păstra evidența raportărilor în registru. Registrul poate fi ținut fie pe suport de hârtie, fie în format electronic. Autoritățile, instituțiile publice, alte persoane juridice de drept public, precum și persoanele juridice de drept privat cu cel puțin 50 de angajați, precum și autoritățile competente potrivit art. 3 pct. 15, prin persoana sau compartimentul desemnat, au obligația de a menține statistici cu privire la raportările care privesc încălcări ale legii.

(2) Autoritățile, instituțiile publice, alte persoane juridice de drept public, precum și persoanele juridice de drept privat păstrează evidența tuturor raportărilor primite, cu respectarea cerințelor privind confidențialitatea. Raportările se păstrează 5 ani. După expirarea perioadei de păstrare de 5 ani, acestea se distrug, indiferent de suportul pe care sunt păstrate.

(3) În cazul în care pentru raportare se utilizează o linie telefonică sau un alt sistem de mesagerie vocală, persoana desemnată are obligația de a documenta raportarea în unul dintre următoarele moduri:

a) prin efectuarea unei înregistrări a conversației într-o formă durabilă și accesibilă, sub rezerva consimțământului avertizorului;

b) printr-o transcriere completă și exactă a conversației.

(4) În cazul în care pentru raportare se utilizează o linie telefonică sau un alt sistem de mesagerie vocală în care conversațiile nu pot fi înregistrate, persoana desemnată are obligația de a întocmi un proces-verbal de transcriere completă și exactă a conversației.

Persoanele desemnate oferă avertizorului în interes public posibilitatea de a verifica, de a rectifica și de a-și exprima acordul cu privire la procesul-verbal al conversației, prin semnarea acestuia.

(5) În cazul în care avertizorul în interes public solicită ca raportarea să aibă loc în prezența persoanei desemnate, aceasta are obligația de a întocmi un proces-verbal de consemnare, într-o formă durabilă și accesibilă, sub rezerva consimțământului avertizorului în interes public. Persoana desemnată oferă avertizorului în interes public posibilitatea de a verifica, de a rectifica și de a-și exprima acordul cu privire la procesul-verbal al conversației, prin semnarea acestuia.

(6) În cazul în care avertizorul în interes public nu-și exprimă consimțământul pentru transcrierea sau înregistrarea conversației, acesta este îndrumat să raporteze în scris, pe suport hârtie, persoanei desemnate, sau în format electronic, la o adresă de poștă electronică dedicată.

(7) Termenul prevăzut la alin. (2) se aplică și în cazul transcrierii prevăzute la alin. (3) lit. b) și al proceselor-verbale prevăzute la alin. (4) și (5).

Art. 8. - Obligația de a păstra confidențialitatea

(1) Persoana desemnată să soluționeze raportarea are obligația de a nu dezvălui identitatea avertizorului în interes public și nici informațiile care ar permite identificarea directă sau indirectă a acestuia, cu excepția situației în care are consimțământul expres al acestuia.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), identitatea avertizorului în interes public și orice altă informație menționată la alin. (1) pot fi divulgate numai în cazul în care acest lucru este o obligație impusă de lege, cu respectarea condițiilor și a limitelor prevăzute de aceasta.

(3) În cazul prevăzut la alin. (2), avertizorul în interes public este informat anterior, în scris, cu privire la divulgarea identității și a motivelor divulgării datelor confidențiale în cauză. Obligația nu există în cazul în care informarea ar periclita investigațiile sau procedurile judiciare.

(4) Informațiile din cuprinsul raportărilor care constituie secrete comerciale nu pot fi utilizate sau divulgate în alte scopuri decât cele necesare soluționării raportării.

(5) Obligația de a păstra confidențialitatea nu există în cazul în care avertizorul în interes public a dezvăluit în mod intenționat identitatea sa în contextul unei divulgări publice.

(6) Obligația de a păstra confidențialitatea se menține și în cazul în care raportarea ajunge din eroare la o altă persoană din cadrul autorității, instituției publice, oricărei alte persoane juridice de drept public, precum și din cadrul persoanelor juridice de drept privat alta decât persoana desemnată. În acest caz, raportarea este înaintată, de îndată, persoanei desemnate.

Capitolul III

Raportarea prin canale interne de raportare

Art. 9. - Obligația de a institui canale interne de raportare

(1) Autoritățile, instituțiile publice, alte persoane juridice de drept public, indiferent de numărul de angajați, precum și persoanele juridice de drept privat care au cel puțin 50 de angajați, au obligația de a identifica sau institui canale interne de raportare și de a stabili proceduri de raportare internă și pentru efectuarea de acțiuni subsecvente. Terțul desemnat are obligația de a aplica procedura privind raportarea prevăzută la art. 10 alin. (1).

(2) Obligația de identificare sau de instituire a canalelor interne de raportare, de stabilire a procedurilor de raportare internă și de efectuare de acțiuni subsecvente stabilite de către autoritățile și instituțiile publice se aplică și structurilor fără personalitate juridică ale acestora.

(3) Persoanele juridice de drept privat care au între 50 și 249 de angajați se pot grupa și pot utiliza sau partaja resurse în ceea ce privește primirea raportărilor referitoare la încălcări ale legii și în ceea ce privește acțiunile subsecvente. Această prevedere nu aduce atingere obligației de a păstra confidențialitatea, de a informa avertizorul în interes public și de a soluționa raportarea.

(4) Persoanele juridice de drept privat care intră în domeniul de aplicare al actelor normative prevăzute în Anexa nr. 2 instituie sau mențin canale interne de raportare și proceduri pentru raportarea internă și pentru întreprinderea unor acțiuni subsecvente, indiferent de numărul de angajați.

Art. 10. - Procedura privind raportarea internă

(1) Procedurile de raportare internă și de efectuare de acțiuni subsecvente trebuie să cuprindă următoarele elemente:

a) conceperea, instituirea și gestionarea modalității de primire a raportărilor astfel încât să fie protejată confidențialitatea identității avertizorului în interes public și a oricărei părți

terțe menționate în raportare și să se împiedice accesul la raportare a personalului neautorizat;

b) obligația de a transmite avertizorului în interes public confirmarea primirii raportării, în termen de cel mult 7 zile calendaristice de la primirea acesteia;

c) desemnarea unei persoane, a unui compartiment sau a unui terț, cu atribuții în ceea ce privește primirea, înregistrarea, examinarea, efectuarea de acțiuni subsecvente și soluționarea raportărilor, care să acționeze cu imparțialitate și care să fie independent în exercitarea acestor atribuții;

d) efectuarea cu diligență a acțiunilor subsecvente de către persoana desemnată;

e) obligația de informare a avertizorului în interes public cu privire la stadiul acțiunilor subsecvente, în termen de cel mult 3 luni de la data confirmării de primire sau, în cazul în care nu i s-a confirmat primirea raportării, de la expirarea termenului de 7 zile prevăzut la lit. b), precum și, ulterior, ori de câte ori sunt înregistrate evoluții în desfășurarea acțiunilor subsecvente, cu excepția cazului în care informarea ar putea periclita desfășurarea acestora;

f) obligația de informare a conducătorilor autorităților, instituțiilor publice, altor persoane juridice de drept public, precum și persoanelor juridice de drept privat, cu privire la modalitatea de soluționare a raportării;

g) obligația de a furniza informații clare și ușor accesibile privind procedurile de raportare externă către autoritățile competente și, după caz, către instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii Europene;

h) obligația de informare a avertizorului în interes public cu privire la modalitatea de soluționare a raportării.

(2) Persoana desemnată, precum și mijloacele de raportare trebuie aduse la cunoștința fiecărui angajat, prin afișare pe pagina de internet a instituției și prin afișare la sediu, într-un loc vizibil și accesibil. Angajatorul trebuie să se asigure că, în orice moment, cel puțin un mijloc de raportare este accesibil.

Art. 11. - Clasarea raportării interne

(1) Raportarea se clasează atunci când:

a) nu conține elementele prevăzute de art. 6, altele decât datele de identificare a avertizorului în interes public, iar persoana desemnată a solicitat completarea acesteia în termen de 15 zile, fără ca această obligație să fie îndeplinită;

b) raportarea este transmisă anonim și nu conține suficiente informații referitoare la încălcări ale legii, care să permită analizarea și soluționarea raportării, iar persoana desemnată a solicitat completarea acesteia în termen de 15 zile, fără ca această obligație să fie îndeplinită.

(2) În situația prevăzută la alin. (1) lit. a), soluția de clasare se comunică avertizorului în interes public, cu indicarea temeiului legal.

(3) În cazul în care o persoană face mai multe raportări cu același obiect, acestea se conexează, avertizorul în interes public urmând să primească o singură informare. Dacă după trimiterea acesteia se primește o nouă raportare cu același obiect, fără a prezenta informații suplimentare care să justifice o acțiune subsecventă diferită, aceasta se clasează.

Capitolul IV

Raportarea prin canale externe de raportare

Art. 12. - Autoritățile competente

(1) Canalele externe de raportare sunt reprezentate de autoritățile prevăzute la art. 3 pct. 15.

(2) În situația în care, potrivit legilor speciale, competența de a primi și efectua acțiuni subsecvente revine autorităților prevăzute la art. 3 punctul 15 lit. a), raportările primite de Agenție se redirecționează, de îndată, către acestea, cu păstrarea garanțiilor privind confidențialitatea și integritatea.

(3) Agenția are obligația de a redirecționa, de îndată, raportarea în vederea soluționării și către autoritățile prevăzute la art. 3 punct 15 lit. c), după caz, atunci când nu are competența de a examina și de a efectua acțiuni subsecvente. Redirecționarea se realizează cu păstrarea garanțiilor privind confidențialitatea și integritatea.

(4) Autoritățile prevăzute la art. 3 pct. 15 lit. c) au obligația de a redirecționa către Agenție, de îndată, raportarea greșit îndreptată. Agenția va redirecționa raportarea, în funcție de obiectul acesteia, potrivit alin. (3), urmând ca avertizorul să fie înștiințat despre aceasta. Redirecționarea se realizează cu păstrarea garanțiilor privind confidențialitatea și integritatea.

(5) În ipoteza redirecționării către autoritățile prevăzute la alin. (2) și (3), Agenția are obligația de a înștiința avertizorul în interes public, în termen de 3 zile lucrătoare.

Art. 13. - Drepturi și obligații ale autorităților competente

(1) În soluționarea raportării și efectuarea de acțiuni subsecvente, Agenția și autoritățile prevăzute la art. 3 pct. 15 lit. c) au următoarele drepturi:

a) de a solicita documentele deținute de autoritățile, instituțiile publice, persoanele juridice de drept public și persoanele juridice de drept privat, indiferent de forma acestora și de a primi copii ale acestora;

b) de a solicita informații de la autoritățile, instituțiile publice, persoanele juridice de drept public și persoanele juridice de drept privat, de la avertizorul în interes public, persoana vizată și orice altă persoană care poate oferi informații în vederea soluționării raportărilor. Solicitarea de informații se poate realiza inclusiv prin invitarea la sediul autorităților competente.

(2) În soluționarea raportării și efectuarea de acțiuni subsecvente, Agenția și autoritățile prevăzute la art. 3 pct. 15 lit. c) au următoarele obligații:

a) primesc, examinează și răspund la raportări, scop în care desemnează persoane cu aceste atribuții;

b) efectuează acțiuni subsecvente referitoare la încălcări ale legii;

c) asigură confidențialitatea raportării;

d) asigură păstrarea raportărilor o perioadă de 5 ani de la momentul înregistrării pentru a permite efectuarea de verificări suplimentare;

e) mențin contactul cu avertizorul în interes public, în vederea solicitării de informații suplimentare și informării, potrivit art. 3 pct. 14;

f) informează avertizorul în interes public cu privire la modalitatea de soluționare a raportării.

(3) Autoritățile prevăzute la art. 3 pct. 15 lit. a) și c) au obligația de a asigura instruirea persoanelor desemnate să soluționeze raportările.

(4) Modalitățile efective de aducere la îndeplinire a drepturilor și obligațiilor prevăzute de alin. (1) și (2) se stabilesc prin ordin al președintelui Agenției și, după caz, prin acte ale autorităților prevăzute la art. 3 pct. 15.

Art. 14. - Atribuțiile Agenției

În aplicarea prezentei legi, Agenția îndeplinește următoarele atribuții în legătură cu raportările privind încălcări ale legii:

- a) soluționează raportările care intră în competența sa;
- b) înaintează raportarea către autoritatea competentă să o soluționeze, în funcție de obiectul acesteia;
- c) transmite în timp util informațiile conținute în raportare către instituțiile, organele, oficiile sau agențiile competente ale Uniunii Europene, după caz, în vederea efectuării de acțiuni subsecvente, potrivit legii;
- d) organizează periodic activități de informare publică cu privire la procedura de raportare a încălcărilor legii și la măsurile de protecție;
- e) asigură consilierea, la cerere, angajatorilor în elaborarea și, după caz, revizuirea procedurilor prevăzute la art. 9 alin. (1);
- f) asigură instruirea persoanelor desemnate să soluționeze raportări;
- g) oferă consiliere confidențială, la cerere, persoanelor care intenționează să efectueze o raportare cu privire la procedura de raportare, de examinare și de soluționare a raportării;
- h) formulează propuneri de modificare și completare a legislației în materie;
- i) cooperează cu instituții și organizații similare din Uniunea Europeană și din alte țări și cu organizații neguvernamentale.

Art. 15. - Obligația de informare

(1) În îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de prezenta lege, Agenția are obligația de a publica pe pagina de internet a instituției, într-o secțiune separată, ușor de identificat și de accesat, cel puțin următoarele informații:

- a) condițiile pentru a beneficia de protecție în temeiul prezentei legi;
- b) informațiile de contact pentru efectuarea raportării: adresa poștală și electronică pentru efectuarea raportării, numerele de telefon, mențiunea privind înregistrarea conversațiilor telefonice;
- c) procedura aplicabilă raportării privind încălcarea legii, inclusiv modul în care Agenția poate solicita avertizorului în interes public să clarifice informațiile raportate sau să furnizeze informații suplimentare, termenul pentru a informa avertizorul în interes public, precum și tipul și conținutul informării;
- d) obligația de păstrare a confidențialității cu privire la identitatea avertizorului în interes public;
- e) obligația de a asigura informarea avertizorilor în interes public cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal, potrivit dispozițiilor din Regulamentul UE al Parlamentului European și al Consiliului 2016/679 privind din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE și din Legea nr. 363/2018 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către

autoritățile competente în scopul prevenirii, descoperii, cercetării, urmăririi penale și combaterii infracțiunilor sau al executării pedepselor, măsurilor educative și de siguranță, precum și privind libera circulație acestor date și dispozițiilor din Regulamentul UE al Parlamentului European și al Consiliului 2018/1725 din 23 octombrie 2018 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 45/2001 și a Deciziei nr. 1247/2002/CE;

f) natura acțiunilor subsecvente care pot fi întreprinse în vederea soluționării raportărilor;

g) măsurile reparatorii și modalitățile de asigurare a protecției împotriva represaliilor;

h) informații privind datele de contact și intervalul de timp în care persoanele desemnate din cadrul Agenției asigură consilierea persoanelor care intenționează să efectueze o raportare;

i) un model de declarație cuprinzând condițiile în care avertizorul este protejat de răspunderea pentru încălcarea confidențialității.

(2) Agenția publică anual, pe pagina de internet a instituției, statistici privind numărul de raportări primite, numărul de examinări și acțiuni subsecvente inițiate și informările transmise, precum și, în cazul în care sunt confirmate, prejudiciul financiar estimat și sumele recuperate în urma raportărilor.

(3) Obligațiile prevăzute la alin.(1) revin și autorităților prevăzute la art. 3 pct. 15 lit. a) și c).

Art. 16. - Persoane responsabile

(1) În vederea soluționării raportărilor, se înființează în cadrul Agenției o structură specializată distinctă, organizată potrivit regulamentului de organizare și funcționare al instituției.

(2) Agenția, prin ordin al președintelui, desemnează inspectori de integritate cu atribuții de gestionare a raportărilor referitoare la încălcări ale legii, denumiți în continuare persoane responsabile.

Art. 17. - Procedura raportării externe

(1) După primirea raportării, Agenția, prin structura de specialitate, are obligația înregistrării, confirmând primirea, de îndată, dar nu mai târziu de 7 zile calendaristice, cu excepția cazului în care avertizorul în interes public a solicitat în mod expres altfel sau atunci când Agenția consideră, în mod rezonabil, că o confirmare a primirii raportării ar periclita protecția identității avertizorului în interes public.

(2) După înregistrarea raportării, persoana desemnată efectuează o primă examinare a acesteia, în ceea ce privește îndeplinirea prevederilor art. 2, art. 5 alin. (3) și art. 6.

(3) Prevederile art. 10 și art. 11 se aplică, în mod corespunzător, și procedurii raportării externe.

(4) Dacă, pe baza informațiilor conținute în raportare, există indicii privind existența unei încălcări a legii, persoana desemnată procedează la examinarea propriu-zisă.

(5) Agenția are competența de a solicita, colecta și prelucra date și informații cu privire la raportarea înregistrată. De asemenea, Agenția are dreptul să solicite motivat, autorităților, instituțiilor publice, altor persoanelor juridice de drept public, precum și persoanelor juridice

de drept privat documentele și informațiile necesare soluționării raportării, cu obligația păstrării confidențialității. Acestea sunt obligate să răspundă solicitării Agenției în termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la primirea solicitării.

(6) Agenția este obligată să informeze avertizorul în interes public, potrivit art. 3 pct. 14, într-un termen rezonabil, care să nu depășească 3 luni sau, în cazuri justificate, 6 luni de la primirea raportării, precum și ori de câte ori sunt înregistrate evoluții în desfășurarea acțiunilor subsecvente, cu excepția cazului în care informarea ar putea periclita desfășurarea acestora.

(7) După finalizarea examinării, persoana desemnată întocmește un raport care cuprinde următoarele elemente: prezentarea situației care a făcut obiectul raportării, inclusiv descrierea informațiilor aduse la cunoștința Agenției prin raportarea înregistrată și, după caz, prin comunicarea către autoritățile, instituțiile publice, alte persoane juridice de drept public vizate, precum și către persoanele juridice de drept privat, de concluzii și recomandări care pot cuprinde referiri la eventuale măsuri de protecție.

(8) Modalitatea de soluționare se comunică în termen de 5 zile de la finalizarea examinării către avertizorul în interes public și persoana vizată.

(9) Prevederile alin. (2)-(8), prevederile art. 8 alin. (6) și art. 14 lit. f) se aplică, în mod corespunzător, tuturor autorităților competente prevăzute la art. 3 pct. 15.

(10) Raportările care privesc președintele și vicepreședintele Agenției, precum și personalul acesteia, se examinează și se soluționează în cadrul Consiliului Național de Integritate.

Art. 18. Revizuirea procedurilor

(1) Autoritatea competentă să primească raportări are obligația de a analiza și, după caz, de a-și revizui procedura de primire a raportărilor și de efectuare a acțiunilor subsecvente, la intervale regulate, dar cel puțin o dată la trei ani.

(2) La revizuirea acestor proceduri, autoritatea competentă ține cont de experiența sa și de cea a altor autorități competente și își adaptează procedurile în consecință.

Capitolul V Divulgări publice

Art. 19. - Divulgarea publică

(1) Avertizorul în interes public care divulgă public informații privind încălcarea legii beneficiază de protecție în temeiul prezentei legi în cazul în care este îndeplinită una dintre următoarele condiții:

a) a raportat mai întâi intern și extern sau direct extern în conformitate cu capitolele III și IV din prezenta lege, însă consideră că nu au fost dispuse măsuri corespunzătoare în termenul prevăzut de art. 17 alin. (6) din lege;

b) are motive întemeiate să considere că:

1. încălcarea poate constitui un pericol iminent sau evident pentru interesul public sau riscul unui prejudiciu care nu mai poate fi remediat sau

2. în cazul raportării externe, există un risc de represalii sau o probabilitate redusă ca încălcarea să fie remediată în mod eficace având în vedere circumstanțele specifice ale raportării.

(2) Sesizarea privind încălcarea legii prin divulgare publică se adresează și presei, organizațiilor profesionale, sindicale sau patronale, organizațiilor neguvernamentale, comisiilor parlamentare.

Capitolul VI

Măsuri de protecție, măsuri de sprijin și măsuri reparatorii

Art. 20. - Condiții

(1) Pentru a beneficia de măsurile de protecție prevăzute de prezenta lege, avertizorul în interes public trebuie să întrunească cumulativ următoarele condiții:

a) să fie una dintre persoanele care efectuează raportări potrivit art. 2 alin. (1) și care a obținut informații referitoare la încălcări ale legii într-un context profesional;

b) să fi avut motive întemeiate să creadă că informațiile referitoare la încălcările raportate erau adevărate la momentul raportării;

c) să fi efectuat o raportare internă, o raportare externă sau o divulgare publică potrivit prezentei legi;

(2) Pentru a beneficia de măsurile reparatorii prevăzute de prezenta lege, avertizorul în interes public trebuie să îndeplinească cumulativ condițiile prevăzute la alin. (1), precum și condiția ca represaliile să fie consecința raportării efectuate.

(3) Măsurile prevăzute de prezentul capitol se aplică și:

a) facilitatorilor;

b) persoanelor terțe care au legături cu avertizorul în interes public și care ar putea să sufere represalii într-un context profesional, cum ar fi colegi sau rude ale acestuia;

c) persoanelor juridice deținute de către avertizorul în interes public sau pentru care avertizorul în interes public lucrează sau cu care are alte tipuri de legături într-un context profesional;

d) avertizorului în interes public care, în mod anonim, a raportat sau a divulgat public informații referitoare la încălcări, dar este ulterior identificat și suferă represalii;

e) avertizorului în interes public care efectuează raportări către instituțiile, organele, oficiile sau agențiile competente ale Uniunii Europene;

Art. 21. - Exonerare de răspundere

(1) Avertizorul în interes public nu răspunde pentru raportarea sau divulgarea publică a unor informații privind încălcări ale legii, dacă acesta a avut motive întemeiate să creadă că raportarea sau divulgarea a fost necesară pentru dezvoltarea unei încălcări a legii.

(2) Avertizorul în interes public nu răspunde pentru dobândirea informațiilor care sunt raportate sau divulgate public sau pentru accesul la acestea, cu excepția cazului în care o astfel de dobândire sau un astfel de acces constituie o infracțiune.

(3) Răspunderea avertizorilor în interes public pentru acte sau omisiuni care nu au legătură cu raportarea sau divulgarea publică sau care nu sunt necesare pentru dezvoltarea unei încălcări a legii este supusă dispozițiilor de drept comun.

Art. 22. - Interdicția represaliilor

Este interzisă orice formă de represalii împotriva avertizorilor în interes public, amenințări cu represalii sau tentative de represalii, în special cele care privesc:

- a) orice suspendare a contractului individual de muncă ori a raportului de serviciu;
- b) concedierea sau eliberarea din funcția publică;
- c) modificarea contractului de muncă sau a raportului de serviciu;
- d) reducerea salariului și schimbarea programului de lucru;
- e) retrogradarea sau împiedicarea promovării în muncă sau în funcția publică și a dezvoltării profesionale, inclusiv prin evaluări negative ale performanței profesionale individuale, inclusiv a funcționarilor publici sau prin recomandări negative pentru activitatea profesională desfășurată;
- f) aplicarea oricărei alte sancțiuni disciplinare;
- g) constrângerea, intimidarea, hărțuirea;
- h) discriminarea, crearea unui alt dezavantaj sau supunerea la un tratament inechitabil;
- i) refuzul de a transforma un contract de muncă pe o perioadă determinată într-un contract de muncă pe durată nedeterminată, în cazul în care lucrătorul a avut așteptări legitime că i s-ar oferi un post permanent;
- j) refuzul de a reînnoi un contract de muncă pe o perioadă determinată sau încetarea anticipată a unui astfel de contract;
- k) cauzarea de prejudicii, inclusiv la adresa reputației persoanei în cauză, în special pe platformele de comunicare socială, sau pierderi financiare, inclusiv sub forma pierderii oportunităților de afaceri și a pierderii de venituri;
- l) includerea pe o listă sau într-o bază de date negativă, pe baza unui acord sectorial sau la nivel de industrie, formal sau informal, care poate presupune că persoana în cauză nu își va găsi, în viitor, un loc de muncă în respectivul sector sau în respectiva industrie;
- m) rezilierea înainte de termen sau anularea unui contract pentru bunuri sau servicii;
- n) anularea unei licențe sau a unui permis;
- o) solicitarea de efectuare a unei evaluări psihiatrice sau medicale.

Art. 23. - Contestarea măsurilor luate ca represalii

(1) Avertizorul în interes public poate contesta măsurile prevăzute la art. 22 printr-o cerere adresată instanței competente, în funcție de natura litigiului, în a cărei circumscripție teritorială acesta își are domiciliul.

(2) În litigiile prevăzute la alin. (1) sarcina de a dovedi că măsura contestată este justificată de alte motive decât cele care au legătură cu raportarea sau divulgarea publică revine, după caz, fie angajatorului, fie entității cu privire la care se face contestarea privind represaliile.

(3) Instanța poate dispune, pe calea ordonanței președințiale, chiar dacă nu există judecată asupra fondului, suspendarea măsurilor prevăzute la art. 22.

(4) Dacă instanța constată că măsura a fost dispusă ca represalii în considerarea raportării sau a divulgării publice, aceasta poate dispune, după caz, desființarea măsurii, repunerea părților în situația anterioară, repararea prejudiciului, încetarea măsurii și interzicerea ei pe viitor, precum și orice alte măsuri pentru încetarea formelor de represalii.

(5) Odată cu luarea oricăreia dintre măsurile prevăzute la alin. (4), instanța va dispune, în toate cazurile, și obligarea autorității, instituției publice sau persoanei juridice de drept

public sau persoanei juridice de drept privat la publicarea, pe cheltuiala sa, a unui extras din hotărârea prin care a fost constatată dispunerea în mod nelegal a uneia dintre măsurile prevăzute la art. 22. Extrasul se publică pe pagina de internet a autorității, instituției publice, altei persoane juridice de drept public, sau persoanei juridice de drept privat, precum și pe pagina de internet a Agenției, cu respectarea legislației privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal.

(6) Dacă instanța constată că împotriva aceluiași avertizor în interes public au fost dispuse, de cel puțin două ori, represalii în considerarea aceleiași raportări sau divulgări publice, aceasta poate dispune, după caz, oricare dintre măsurile prevăzute la alin. (4), precum și aplicarea unei amenzi civile în cuantum de până la 30.000 lei.

Art. 24. - Răspunderea solidară

Persoana fizică ce a dispus, cu rea-credință, măsura luată ca represalii răspunde solidar cu autoritatea, instituția publică, persoana juridică de drept public sau persoana juridică de drept privat pentru repararea prejudiciilor.

Art. 25. - Consilierea, informarea și asistența

(1) Agenția asigură consilierea și informarea în legătură cu măsurile de protecție, cu drepturile, procedurile și măsurile reparatorii aplicabile.

(2) Agenția oferă avertizorilor în interes public asistență în legătură cu protecția acestora împotriva represaliilor în fața oricărei autorități.

Art. 26. - Protecția identității persoanei vizate și a terțelor persoane

(1) Normele privind protecția identității aplicabile avertizorilor în interes public, prevăzute la art. 8 alin. (1), art. 13 alin. (2) lit. c) și art. 32, se aplică și persoanei vizate, precum și altor terțe persoane la care se face referire în raportare.

(2) Identitatea persoanei vizate este protejată cât timp sunt în desfășurare acțiunile subsecvente raportării sau divulgării publice, cu excepția cazului în care, urmare a soluționării raportării sau divulgării, se constată că persoana vizată nu este vinovată de încălcările legii ce au făcut obiectul raportării sau divulgării.

Art. 27. - Condiții privind cercetarea disciplinară

(1) La solicitarea avertizorului în interes public cercetat disciplinar ca urmare a raportării interne, externe sau divulgării publice, comisiile de disciplină sau alte organisme similare din cadrul autorităților, instituțiilor publice, altor persoane juridice de drept public sau persoanelor juridice de drept privat au obligația de a invita presa și un reprezentant al sindicatului sau al asociației profesionale sau un reprezentant al salariaților, după caz.

(2) Anunțul se face prin comunicat pe pagina de internet a autorității, instituției publice, persoanei juridice de drept public sau persoanei juridice de drept privat cu cel puțin 3 zile lucrătoare înaintea ședinței, sub sancțiunea nulității raportului și a sancțiunii disciplinare aplicate.

Art. 28. - Interzicerea renunțării la drepturi și la măsuri reparatorii

(1) Drepturile și măsurile prevăzute de prezenta lege nu pot face obiectul unei renunțări sau limitări prin contract, formă sau condiții de încadrare în muncă, inclusiv un acord de arbitraj prealabil unui litigiu.

(2) Orice tranzacție prin care se urmărește limitarea sau renunțarea la drepturile și măsurile prevăzute de prezenta lege este nulă de drept.

Capitolul VII Sanctiuni

Art. 29. - Răspunderea

(1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage, după caz, răspunderea civilă, disciplinară, contravențională sau penală.

(2) Următoarele fapte constituie contravenții, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate, potrivit legii penale, infracțiuni și se sancționează după cum urmează:

a) împiedicarea, prin orice mijloace, a raportării de către persoana desemnată să primească și să înregistreze raportările sau de către persoana care face parte din compartimentul desemnat în acest sens din cadrul persoanelor juridice prevăzute la art. 1 alin. (1), cu amendă de la 1.500 lei la 15.000 lei;

b) refuzul nejustificat de a răspunde solicitărilor Agenției și autorităților prevăzute la art. 3 pct. 15 lit. c) în exercitarea atribuțiilor care le revin potrivit prezentei legi, cu amendă de la 2.500 lei la 25.000 lei;

c) nerespectarea de către persoanele juridice prevăzute la art. 1 alin. (1) a obligației de a institui canalele interne de raportare prevăzute la art. 9 alin. (1), cu amendă de la 2.500 lei la 25.000 lei;

d) nerespectarea de către persoanele juridice prevăzute la art. 1 alin. (1) a obligațiilor prevăzute la art. 10 alin. (1) lit. a), cu amendă de la 3.000 lei la 30.000 lei;

e) încălcarea de către persoanele fizice a obligației de a menține confidențialitatea privind identitatea avertizorilor în interes public, a persoanei vizate sau a terțelor persoane, astfel cum este prevăzută la art. 8 și la art. 26, cu amendă de la 3.000 lei la 30.000 lei în cazul persoanelor fizice.

Art. 30. - Raportarea nereală

Raportarea de informații privind încălcări ale legii, cunoscând că acestea sunt nereale, constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 2.000 lei la 25.000 lei, dacă fapta nu a fost săvârșită în astfel de condiții încât să fie considerată, potrivit legii, infracțiune.

Art. 31. - Aplicarea contravențiilor

(1) Constatarea și sancționarea contravențiilor prevăzute de prezenta lege se fac de către personalul din cadrul structurii de specialitate a Agenției.

(2) În măsura în care prezenta lege nu prevede altfel, contravențiilor prevăzute la art. 29 și art. 30 le sunt aplicabile, dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Prin derogare de la dispozițiile art. 8 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2002, cu modificările și completările ulterioare, amenzile aplicate persoanelor fizice se fac venit integral la bugetul de stat.

Capitolul VIII

Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 32. - Prelucrarea datelor cu caracter personal

(1) Toate prelucrările de date cu caracter personal efectuate în temeiul prezentei legi, inclusiv schimbul sau transmiterea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente, se desfășoară potrivit dispozițiilor din Regulamentul UE al Parlamentului European și al Consiliului 2016/679 privind din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE și din Legea nr.363/2018 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, descoperii, cercetării, urmăririi penale și combaterii infracțiunilor sau al executării pedepselor, măsurilor educative și de siguranță, precum și privind libera circulație acestor date și dispozițiilor din Regulamentul UE al Parlamentului European și al Consiliului 2018/1725 din 23 octombrie 2018 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 45/2001 și a Deciziei nr. 1247/2002/CE.

(2) Datele cu caracter personal care nu sunt necesare pentru soluționarea unei anumite raportări nu se colectează sau, dacă sunt colectate în mod accidental, se șterg.

Art. 33. - Aplicarea legii în timp

Avertizările formulate și nesoluționate înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi, rămân supuse dispozițiilor legale în vigoare la data formulării.

Art. 34. - Elaborarea și revizuirea procedurilor interne

În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, autoritățile și instituțiile publice cu atribuții în implementarea prezentei legi au obligația elaborării sau, după caz, a revizuirii, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi, a procedurilor interne aplicabile. În același termen, președintele Agenției aprobă ordinul prevăzut la art. 13 alin. (3) din prezenta lege.

Art. 35. - Raportarea către Comisia Europeană

(1) Agenția furnizează Comisiei Europene, anual, datele statistice disponibile, solicitate potrivit art. 27 alin. (2) din Directiva (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii.

(2) Autoritățile competente menționate la art. 3 pct. 15 lit. a) și c) transmit anual Agenției date statistice privind raportările. Modalitățile efective de aducere la îndeplinire a

acestei obligații, precum și indicatorii de raportare se stabilesc prin ordin al președintelui Agenției.

Art. 36. - Intrarea în vigoare

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 31 martie 2022.

(2) Obligația de a identifica sau institui canale interne de raportare potrivit Capitolului III - Raportarea prin canale interne, în ceea ce privește persoanele juridice de drept privat care au între 50 și 249 de angajați, intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2023.

Art. 37. - Abrogarea dispozițiilor legale anterioare

La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnaleză încălcări ale legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1214 din 17 decembrie 2004.

* * *

Prezenta lege transpune Directiva (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 305 din 26 noiembrie 2019.

Anexa nr. 1¹

Regulamente UE

1. Regulamentul (UE) nr. 596/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind abuzul de piață (regulamentul privind abuzul de piață) și de abrogare a Directivei 2003/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivelor 2003/124/CE, 2003/125/CE și 2004/72/CE ale Comisiei;
2. Regulamentul (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în Uniunea Europeană și privind depozitarii centrali de titluri de valoare și de modificare a Directivelor 98/26/CE și 2014/65/UE și a Regulamentului (UE) nr. 236/2012;
3. Regulamentul (UE) nr. 1286/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 noiembrie 2014 privind documentele cu informații esențiale referitoare la produsele de investiții individuale structurate și bazate pe asigurări (PRIIP);

¹ Trimiterea la actele normative reprezintă o trimitere dinamică. Dacă un act normativ din anexă se modifică ulterior intrării în vigoare a prezentului act normativ, trimiterea se referă la actul respectiv astfel cum a fost modificat; sau dacă acesta este înlocuit, trimiterea se referă la noul act. Trimiterea la actele normative din anexă trebuie înțeleasă ca incluzând toate actele normative naționale date în aplicarea acestora.

4. Regulamentul (UE) 2015/2365 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind transparența operațiunilor de finanțare prin instrumente financiare și transparența reutilizării și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012;
5. Regulamentul (UE) 2017/1129 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau al admiterii de valori mobiliare la tranzacționare pe o piață reglementată și de abrogare a Directivei 2003/71/CE;
6. Regulamentul (UE) 2015/847 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1781/2006;
7. Regulamentul (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 3 aprilie 2014 privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 996/2010 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2003/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului, și a Regulamentelor (CE) nr. 1321/2007 și (CE) nr. 1330/2007 ale Comisiei;

Legi

1. Legea nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale, cu completările ulterioare;
2. Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare, cu modificările și completările ulterioare;
3. Lege nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, cu modificările ulterioare;
4. Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări, cu modificările și completările ulterioare;
5. Legea nr. 210/2017 privind stabilirea unor măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții;
6. Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare;
7. Legea nr. 165/2016 privind siguranța operațiunilor petroliere offshore, cu modificările și completările ulterioare;
8. Legea nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață, republicată;
9. Legea nr. 276/2015 privind stabilirea unor măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 236/2012 al Parlamentului European și al Consiliului privind vânzarea în lipsă și anumite aspecte ale swapurilor pe riscul de credit;
10. Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, cu modificările și completările ulterioare;

11. Legea nr. 74/2015 privind administratorii de fonduri de investiții alternative, cu modificările și completările ulterioare;
12. Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare;
13. Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare.

Ordonanțe de urgență ale Guvernului

1. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2012 privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare și societățile de administrare a investițiilor, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 297/2004 privind piața de capital, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 10/2015, cu modificările și completările ulterioare;
2. Ordonanța de urgență nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare.

Hotărâri ale Guvernului

1. Hotărârea Guvernului nr. 811/2010 privind controlul statului portului, cu modificările și completările ulterioare

Acte ale administrației publice centrale de specialitate

1. Ordinul ministrului transporturilor nr. 931/2019 privind măsurile pentru aplicarea art. 16 din Regulamentul (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 3 aprilie 2014 privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 996/2010 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2003/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Regulamentelor (CE) nr. 1.321/2007 și (CE) nr. 1.330/2007 ale Comisiei;
2. Ordinul ministrului transporturilor nr. 1135/2015 privind măsuri pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 3 aprilie 2014 privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 996/2010 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2003/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Regulamentelor (CE) nr. 1.321/2007 și (CE) nr. 1.330/2007 ale Comisiei;
3. Ordinul ministrului transporturilor nr. 1225/2015 privind respectarea obligațiilor ce revin României în calitate de stat de pavilion conform prevederilor Convenției privind munca în domeniul maritim (MLC 2006);
4. Ordinul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 99/2012 privind aprobarea Regulamentului nr. 6/2012 pentru aplicarea art. 41 din Regulamentul (UE) nr. 236/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 martie 2012 privind vânzarea în lipsă și anumite aspecte ale swapurilor pe riscul de credit;
5. Regulamentul nr. 5/2010 al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare privind utilizarea sistemului de conturi globale, aplicarea mecanismelor cu și fără prevalidarea instrumentelor

financiare, efectuarea operațiunilor de împrumut de valori mobiliare, a celor de constituire a garanțiilor asociate acestora și a tranzacțiilor de vânzare în lipsă, aprobat prin Ordinul nr. 10/2010 al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 10/2010, cu modificările și completările ulterioare;

6. Regulamentul nr. 31 din 14 decembrie 2006 al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare privind completarea unor reglementări ale Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, în vederea implementării unor prevederi ale directivelor europene, cu modificările și completările ulterioare.

Anexa nr. 2²

Regulamente UE

1. Regulamentul (UE) nr. 236/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 martie 2012 privind vânzarea în lipsă și anumite aspecte ale swapurilor pe riscul de credit
2. Regulamentul (UE) nr. 345/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind fondurile europene cu capital de risc
3. Regulamentul (UE) nr. 346/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind fondurile europene de antreprenoriat social
4. Regulamentul (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public și de abrogare a Deciziei 2005/909/CE a Comisiei
5. Regulamentul (UE) nr. 596/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind abuzul de piață (regulamentul privind abuzul de piață) și de abrogare a Directivei 2003/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivelor 2003/124/CE, 2003/125/CE și 2004/72/CE ale Comisiei;
6. Regulamentul (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în Uniunea Europeană și privind depozitarii centrali de titluri de valoare și de modificare a Directivelor 98/26/CE și 2014/65/UE și a Regulamentului (UE) nr. 236/2012;
7. Regulamentul (UE) nr. 1286/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 noiembrie 2014 privind documentele cu informații esențiale referitoare la produsele de investiții individuale structurate și bazate pe asigurări (PRIIP);
8. Regulamentul (UE) 2015/2365 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind transparența operațiunilor de finanțare prin instrumente financiare și transparența reutilizării și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012
9. Regulamentul (UE) nr. 600/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012

² Trimiterea la actele normative reprezintă o trimitere dinamică. Dacă un act normativ din anexă se modifică ulterior intrării în vigoare a prezentului act normativ, trimiterea se referă la actul respectiv astfel cum a fost modificat; sau dacă acesta este înlocuit, trimiterea se referă la noul act.

10. Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții
11. Regulamentul (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2016 privind indicii utilizați ca indici de referință în cadrul instrumentelor financiare și al contractelor financiare sau pentru a măsura performanțele fondurilor de investiții și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2014/17/UE și a Regulamentului (UE) nr. 596/2014
12. Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012
13. Regulamentul (UE) 2020/1503 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 octombrie 2020 privind furnizorii europeni de servicii de finanțare participativă pentru afaceri și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1129 și a Directivei (UE) 2019/1937
14. Regulamentul (UE) 2017/1129 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau al admiterii de valori mobiliare la tranzacționare pe o piață reglementată și de abrogare a Directivei 2003/71/CE
15. Regulamentul (UE) 2015/847 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1781/2006
16. Regulamentul (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 3 aprilie 2014 privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 996/2010 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2003/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului, și a Regulamentelor (CE) nr. 1321/2007 și (CE) nr. 1330/2007 ale Comisiei

Legi

1. Legea nr. 158/2020 pentru modificarea, completarea și abrogarea unor acte normative precum și pentru stabilirea unor măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2017/2.402 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2017 de stabilire a unui cadru general privind securitizarea și de creare a unui cadru specific pentru o securitizare simplă, transparentă și standardizată și de modificare a Directivelor 2009/65/CE, 2009/138/CE și 2011/61/UE, precum și a Regulamentelor (CE) nr. 1.060/2009 și (UE) nr. 648/2012;
2. Legea nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale, cu modificările și completările ulterioare;
3. Legea nr. 210/2019 privind activitatea de emisie de monedă electronică;
4. Legea nr. 209/2019 privind serviciile de plată și pentru modificarea unor acte normative;
5. Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare;
6. Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare, cu modificările și completările ulterioare;

7. Legea nr. 210/2017 privind stabilirea unor măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții;
8. Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare;
9. Legea nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață, cu modificările și completările ulterioare;
10. Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări, cu modificările și completările ulterioare;
11. Legea nr. 238/2004 a petrolului, cu modificările și completările ulterioare;
12. Legea nr. 165/2016 privind siguranța operațiunilor petroliere offshore, cu modificările și completările ulterioare;
13. Legea nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar;
14. Legea nr. 311/2015 privind schemele de garantare a depozitelor și Fondul de garantare a depozitelor bancare;
15. Legea nr. 276/2015 privind stabilirea unor măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 236/2012 al Parlamentului European și al Consiliului privind vânzarea în lipsă și anumite aspecte ale swapurilor pe riscul de credit;
16. Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, cu modificările și completările ulterioare;
17. Legea nr. 74/2015 privind administratorii de fonduri de investiții alternative, cu modificările și completările ulterioare;
18. Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare;
19. Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare.

Ordonanțe de Urgență ale Guvernului

1. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 111/2020 privind modificarea și completarea Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, pentru completarea art. 218 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, pentru modificarea și completarea Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, precum și pentru completarea art. 12 alin. (5) din Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare;
2. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 32/2012 privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare și societățile de administrare a investițiilor, precum și pentru modificarea

și completarea Legii nr. 297/2004 privind piața de capitala, aprobată cu modificări prin Legea nr. 10/2015, cu modificările și completările ulterioare;

3. Ordonanța de urgență nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare.
4. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2016 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori

Ordonanțe ale Guvernului

Ordonanța Guvernului nr. 26/2009 privind înființarea, organizarea și funcționarea Centrului de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile aprobată cu modificări prin Legea nr. 55/2010, cu modificările ulterioare.

Hotărâri ale Guvernului

1. Hotărârea Guvernului nr. 811/2010 privind controlul statului portului, cu modificările și completările ulterioare;
2. Hotărârea nr. 2075/2004 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea Legii petrolului nr. 238/2004;
3. Hotărârea nr. 688/2017 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Autorității Competente de Reglementare a Operațiunilor Petoliere Offshore la Marea Neagră;

Acte ale administrației publice centrale de specialitate

1. Ordinul ministrului transporturilor nr. 600/2016 pentru aprobarea Reglementării aeronautice civile române privind raportarea evenimentelor de aviație civilă - RACR-REAC;
2. Ordinul ministrului transporturilor nr. 931/2019 privind măsurile pentru aplicarea art. 16 din Regulamentul (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 3 aprilie 2014 privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 996/2010 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2003/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Regulamentelor (CE) nr. 1.321/2007 și (CE) nr. 1.330/2007 ale Comisiei, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 499 din 20 iunie 2019;
3. Ordinul ministrului transporturilor nr. 1135/2015 privind măsuri pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 3 aprilie 2014 privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 996/2010 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2003/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Regulamentelor (CE) nr. 1.321/2007 și (CE) nr. 1.330/2007 ale Comisiei, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 785 din 21 octombrie 2015;

4. Ordinul ministrului transporturilor nr. 600/2016 pentru aprobarea Reglementării aeronautice civile române privind raportarea evenimentelor de aviație civilă - RACR-REAC, cu modificările ulterioare;
5. Ordinul președintelui Autorității Competente de Reglementare a operațiunilor petroliere offshore la Marea Neagră nr. 15/2019 pentru aprobarea Acordului-cadru privind stabilirea cheltuielilor anuale convenite cu operatorii, pentru dezvoltarea capacității de prevenție și/sau de răspuns în cazul accidentelor majore, monitorizarea factorilor de mediu, know-how, expertize, legislație și studii de impact, transfer de tehnologie și perfecționare profesională.
6. Ordinul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 99/2012 al privind aprobarea Regulamentului nr. 6/2012 pentru aplicarea art. 41 din Regulamentul (UE) nr. 236/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 martie 2012 privind vânzarea în lipsă și anumite aspecte ale swapurilor pe riscul de credit;
7. Regulamentul nr. 5/2010 al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare privind utilizarea sistemului de conturi globale, aplicarea mecanismelor cu și fără prevalidarea instrumentelor financiare, efectuarea operațiunilor de împrumut de valori mobiliare, a celor de constituire a garanțiilor asociate acestora și a tranzacțiilor de vânzare în lipsă, aprobat prin Ordinul nr. 10/2010 al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 10/2010, cu modificările și completările ulterioare;
8. Regulamentul nr. 31/2006 al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare privind completarea unor reglementări ale Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, în vederea implementării unor prevederi ale directivelor europene, cu modificările și completările ulterioare.
9. Regulamentul Autorității de Supraveghere Financiară nr. 5/2018 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață
10. Ordinul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 106/2006 pentru aprobarea Regulamentului nr. 31/2006 privind completarea unor reglementări ale Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, în vederea implementării unor prevederi ale directivelor europene.
11. Ordinul nr. 136/2012 privind aprobarea Regulamentului nr. 10/2012 pentru modificarea și completarea unor regulamente ale Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare.
12. Regulament Băncii Naționale a României nr. 17 din 12 decembrie 2012 privind unele condiții de creditare

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ LEGE PRIVIND PROTECȚIA AVERTIZORILOR ÎN INTERES PUBLIC	
Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ	
1. Descrierea situației actuale	<p>În data de 23 octombrie 2019, a fost adoptată <i>Directiva (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii</i> și a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE) seria L, numărul 305 din 26 noiembrie 2019.</p> <p>În calitate sa de stat membru al Uniunii Europene, România are obligația transpunerii până la data de 17 decembrie 2021.</p> <p>Potrivit art. 26 alin. (2) din Directivă, Statele Membre au obligația de a adopta cadrul normativ privind instituirea de canale interne în ceea ce privește entitățile juridice din sectorul privat care au între 50 și 249 de lucrători până la data de 17 decembrie 2023.</p> <p><i>De lege lata</i>, instituția protecției avertizorului în interes public este reglementată prin <i>Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii</i>, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1214 din 14 decembrie 2014.</p> <p>Reglementarea instituie măsuri de protecție a personalului încadrat în autoritățile și instituțiile publice, care sesizează anumite nereguli sau fapte ilicite săvârșite în cadrul acestor entități, fiind un instrument destinat să încurajeze raportarea și, pe cale de consecință, descoperirea și sancționarea acestor fapte, precum și să protejeze aceste persoane prin acordarea statutului de avertizor în interes public, împotriva eventualelor consecințe negative profesionale sau personale la care ar putea fi expuse ca urmare a transmiterii unei sesizări.</p> <p>Persoana care face raportarea trebuie să fie încadrată în una dintre autoritățile publice, instituțiile publice sau în celelalte unități cărora le este incidentă legea, și anume autoritățile administrației publice centrale și locale, aparatul Parlamentului, al Administrației Prezidențiale și al Guvernului, dar și în cadrul autorităților administrative autonome,</p>

companiilor naționale, regiilor autonome de interes național și local și societăților naționale cu capital de stat.

Categoriile de personal cărora li se aplică legea sunt: funcționarii publici, personalul contractual și alte categorii de personal.

În ceea ce privește obiectul sesizării, acesta poate fi reprezentat de orice faptă care presupune o încălcare a legii, a deontologiei profesionale sau a principiilor bunei administrări, eficienței, eficacității, economicității și transparenței. Dispozițiile art. 5 cuprind o enumerare limitativă a faptelor ce pot fi sesizate: fapte de corupție/asimilate infracțiunilor de corupție; alte încălcări ale legii, deontologiei profesionale sau principiilor bunei administrări, eficienței, eficacității, economicității și transparenței.

Canalele de raportare reglementate de legislația în vigoare sunt interne și externe, iar raportarea se poate face, în funcție de alegerea avertizorului în interes public, cumulativ sau alternativ către unul dintre cele două canale.

În scopul încurajării raportărilor, Legea nr. 571/2004 instituie și o serie de măsuri de protecție a avertizorilor în interes public care vizează: prezumția relativă de bună-credință; publicitatea ședințelor comisiilor de disciplină sau altor organisme similare; ascunderea identității avertizorului și măsuri cu caracter judiciar.

Ascunderea identității avertizorului în interes public se face în două situații:

a) în situația în care cel reclamat prin avertizarea în interes public este șef ierarhic, direct sau indirect, ori are atribuții de control, inspecție și evaluare a avertizorului;

b) în cazul avertizărilor în interes public privind infracțiuni de corupție, infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție, infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție, infracțiunile de fals și infracțiunile de serviciu sau în legătură cu serviciul, infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene .

Măsurile cu caracter judiciar se referă la faptul că în litigiile de muncă sau în cele referitoare la raporturile de serviciu, instanța poate dispune anularea sancțiunii disciplinare sau administrative aplicate unui avertizor, dacă sancțiunea a fost aplicată ca urmare a unei avertizări în interes public, făcută cu bună-credință.

Circumscriindu-se obiectivului de a îmbunătăți aplicarea dreptului și a politicilor U.E. și recunoscând rolul esențial pe care îl au avertizorii în demascarea și prevenirea încălcărilor legii care aduc atingere interesului public, noua reglementare existentă la nivel european instituie un standard minim comun, la nivelul tuturor statelor membre UE, care să prevadă un nivel ridicat de protecție a avertizorilor.

Elaborată pornind de la recomandarea Consiliului Europei privind protecția avertizorilor în interes public, Directiva cuprinde o sferă largă de categorii de persoane care, în virtutea raporturilor de muncă (indiferent de natura acestor activități și dacă sunt plătite sau nu), au acces la informații despre încălcări care pot aduce atingere interesului public și care ar putea suferi represalii în cazul în care sesizează acele fapte, precum și alte categorii de persoane care pot fi asimilate acestora, cum ar fi acționarii și membrii organelor de conducere în cadrul societăților comerciale, voluntarii, stagiarii neremunerați și solicitanții de locuri de muncă.

Prevederile Directivei aduc câteva elemente importante de noutate, după cum urmează:

- se introduce o nouă filozofie în materie de raportare, în sensul etapizării accesului la canalele de raportare, și anume avertizorii, în principal, să utilizeze mai întâi canalele interne din cadrul entității în care își desfășoară activitatea, înainte de a se adresa canalelor externe de raportare sau a face o divulgare publică. Acest lucru contribuie la creșterea încrederii avertizorilor în faptul că entitatea în cauză poate gestiona astfel de raportări, în special în cazul întreprinderilor cu peste 50 de angajați sau în municipalitățile cu peste 10.000 de locuitori, pentru care a fost introdusă obligația de a institui canale interne de raportare. Directiva acoperă, de asemenea, și ipoteza în care, deși există canale de raportare, acestea nu pot fi utilizate, dar și cazul în care canalele de raportare nu sunt instituite, prevăzând că avertizorii nu își pierd protecția în situația în care decid să folosească direct canalele externe. De protecție beneficiază și persoanele care fac raportări externe atunci când consideră că există risc de represalii și că încălcarea raportată nu poate fi remediată în mod eficace prin intermediul canalelor interne de raportare;

- domeniul material de aplicare al Directivei include materiile în care protecția avertizorilor este necesară pentru a consolida respectarea normelor Uniunii Europene ale căror încălcări pot aduce atingeri grave interesului public, în special în următoarele domenii: achizițiile publice; servicii financiare, prevenirea spălării banilor și finanțarea terorismului; siguranța produselor; siguranța transportului; protecția mediului; siguranța nucleară; siguranța alimentelor și a hranei pentru animale, sănătatea și bunăstarea animalelor; sănătatea publică; protecția consumatorilor; protecția vieții private și a datelor cu caracter personal și securitatea sistemelor de rețea și de informare;

- securitatea națională rămâne responsabilitatea exclusivă a fiecărui stat membru, potrivit considerentului 24, iar reglementările din Directivă privind raportările nu se aplică în domeniul achizițiilor care implică aspecte legate de apărare sau de securitate, cu excepția cazului în care acestea fac obiectul actelor relevante ale Uniunii. Directiva nu aduce atingere aplicării dreptului UE sau dreptului intern privind protecția informațiilor clasificate,

	<p>protecția secretului profesional al avocatului și a secretului profesional medical, caracterului secret al deliberărilor judiciare și normelor de procedură penală, prin urmare, nu înlătură de la aplicare regimul legal incident în aceste domenii;</p> <p>- în privința standardului minim de protecție a avertizorilor, Directiva include, printre altele: protejarea identității; interzicerea represaliilor (cu titlu exemplificativ fiind invocate suspendarea raportului de muncă, concedierea, schimbări ale programului de lucru, blocare a formării profesionale, evaluarea negativă a performanței profesionale, intimidarea, hărțuirea, discriminarea etc.); inversarea sarcinii probei precum și exonerarea de răspundere a avertizorului.</p>
<p>2. Schimbări preconizate</p>	<p>Prin raportare la prevederile Directivei (UE) 2019/1937 și analizând cadrul legislativ actual privind protecția avertizorilor în interes public, dată fiind complexitatea obligațiilor de transpunere, a rezultat necesitatea elaborării unui nou proiect de act normativ care să asigure transpunerea actului unional sus-menționat.</p> <p>La elaborarea acestui proiect de lege au fost avute în vedere două mari repere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>prevederile Directivei</i> care instituie standarde minime a căror transpunere va intra sub analiza atentă a Comisiei Europene, de îndată ce termenul de transpunere în legislația internă va expira; - <i>menținerea standardului național existent</i>; de fiecare dată când standardul național reglementat de legea în vigoare a fost mai ridicat, s-a urmărit ca aceste prevederi să fie menținute. <p>Astfel, au fost reformulate principiile enunțate în legea actuală, acestea fiind preluate în proiect. Totodată, s-au păstrat standardele de protecție a avertizorului în procedurile disciplinare (prin dreptul avertizorului de a solicita participarea reprezentanților presei și organizațiilor sindicale și verificarea de către instanță a proporționalității sancțiunii aplicate avertizorului pentru o abatere disciplinară, prin compararea cu practica sancționării sau cu alte cazuri similare).</p> <p>Având în vedere complexitatea și noutatea soluțiilor pe care le impune procesul de transpunere și ținând cont de exigențele impuse de Legea nr. 24/2000, s-a apreciat că se impune elaborarea unei noi legi și, pe cale de consecință, abrogarea Legii nr. 571/2004. Proiectul de lege, însă, a preluat, în măsura compatibilității cu prevederile Directivei 2019/1937 unele soluții legislative din Legea nr 571/2004.</p> <p>Dat fiind faptul că prevederile Directivei impun o nouă filosofie în materie de raportare se impune abrogarea dispozițiilor Legii nr. 571/2004 care reglementează accesul, cumulativ sau alternativ, la canalele de raportare interne, externe sau divulgarea publică.</p>

Semnalăm că dispozițiile Directivei introduc o etapizare a accesului la canalele de raportare, după cum urmează: în principal, se utilizează modalitatea de raportare internă, însă, dacă avertizorul care efectuează raportarea consideră că există risc de represalii și că încălcarea raportată nu poate fi remediată în mod eficace prin raportarea internă avertizorul poate face o raportare externă. De asemenea, raportarea privind încălcări ale legii se efectuează direct prin intermediul canalelor externe de raportare în ipoteza lipsei canalelor de raportare canalelor interne de raportare în cazul persoanelor juridice de drept privat cu mai puțin de 50 de lucrători, altele decât cele care au această obligație indiferent de numărul de angajați. În ceea ce privește divulgarea publică, prevederile Directivei condiționează accesul la această modalitate de raportare de următoarele condiții care trebuie îndeplinite cumulativ: a) să fie una dintre persoanele care efectuează raportări și care au obținut informații referitoare la încălcări ale legii într-un context profesional; b) să fi avut motive întemeiate să creadă că informațiile referitoare la încălcările raportate erau adevărate la momentul raportării; c) să fi efectuat o raportare internă, o raportare externă sau o divulgare publică potrivit prezentei legi.

Mai mult actualul proiect de lege a preluat, indirect, soluția referitoare la prezumția bunei credințe din Legea nr. 571/2004 în cadrul reglementării privind sarcina probei. **Acest aspect a fost interpretat în raport de noua viziune a Directivei care, potrivit considerentului 32 prevede că: “Pentru a beneficia de protecție în temeiul prezentei directive, persoanele care efectuează raportări ar trebui să aibă motive rezonabile să creadă, prin prisma circumstanțelor și a informațiilor de care dispun în momentul raportării, că aspectele pe care le raportează sunt adevărate. Această cerință este o garanție esențială împotriva unor raportări răuvoitoare, neresonabile sau abuzive, deoarece se asigură faptul că persoanele care, la momentul raportării, au raportat intenționat și cu bună știință informații greșite sau înșelătoare nu beneficiază de protecție. În același timp, prin această cerință se asigură faptul că protecția nu este pierdută atunci când persoana care efectuează raportarea a prezentat din greșeală informații inexacte referitoare la încălcări. În mod similar, persoanele care efectuează raportări ar trebui să aibă dreptul la protecție în temeiul prezentei directive în cazul în care au motive întemeiate să creadă că informațiile raportate se încadrează în domeniul său de aplicare. Motivele care stau la baza raportării de către persoanele care efectuează raportarea nu ar trebui să aibă relevanță pentru a se stabili dacă aceasta ar trebui să primească protecție.”**

În ceea ce privește domeniul de aplicare a prezentului proiect, acesta este mai cuprinzător decât cel al Directivei, în sensul că domeniul de aplicare nu este limitat la anumite domenii, ci se aplică nerespectărilor dispozițiilor legale din toate domeniile, precum și acțiunilor și omisiunilor ce contravin

obiectului sau scopului dispozițiilor legale, inclusiv nerespectarea normelor deontologice și profesionale. Alegerea acestei soluții legislative este fundamentată pe necesitatea de a menține standardele deja existente în legislația națională încă din 2004, precum și de a asigura în același timp transpunerea corectă și completă a Directivei.

Urmare a măsurilor de transpunere a actelor Uniunii Europene și a măsurilor de punere în aplicare a regulamentelor unionale, în legislație există deja o serie de acte normative care instituie măsuri de protecție a avertizorilor în domenii speciale, cum sunt, spre exemplu, instrumente legislative în materia serviciilor, produselor și piețelor financiare, precum și cele referitoare la prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului, siguranța transportului și protecția mediului. Potrivit dispozițiilor Directivei acestea se vor aplica în continuare, urmând a se completa cu măsurile din Directivă în măsura în care o chestiune nu este reglementată prin norme obligatorii. Proiectul propune enumerarea actelor normative care rămân în continuare aplicabile, acestea urmând a se completa cu dispozițiile prezentei legi, în măsura în care acestea din urmă instituie un nivel mai ridicat de protecție al avertizorilor.

Propunerea consolidează protecția prevăzută de cadrul normativ deja existent, amintit anterior, completându-l cu norme și garanții suplimentare, aliniindu-l la un nivel ridicat de protecție.

Spre deosebire de legislația actuală, proiectul instituie obligativitatea aplicării legislației privind protecția avertizorilor și persoanelor juridice de drept privat care au un număr de cel puțin 50 de angajați, fiind instituită în sarcina acestora obligația de a identifica sau institui canale interne de raportare.

Pentru a ține seama de dimensiunea întreprinderilor private, ca principiu general, proiectul exceptează persoanele juridice de drept privat cu mai puțin de 50 de angajați de la obligația de instituire a unor canale interne de raportare. Persoanele care efectuează raportarea și care lucrează în astfel de întreprinderi pot raporta extern, direct prin canalele externe de raportare. Exceptarea generală nu se aplică persoanelor juridice de drept privat care, în temeiul reglementărilor privind serviciile, produsele și piețele financiare, prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului, siguranța transportului și protecția mediului sunt obligate să instituie canale interne de raportare. Aceste persoane juridice, indiferent de numărul de angajați, vor avea în continuare obligația de a institui canale interne de raportare, în conformitate cu legislația specială aplicabilă.

De asemenea, justificat de faptul că Directiva prevede o sferă largă de persoane care beneficiază de măsuri de sprijin și protecție și care ar putea suferi represalii, prin proiectul de lege a fost extins și domeniul de aplicare în ceea ce privește persoanele care urmează să beneficieze de protecție.

În ceea ce privește rațiunea extinderii domeniului de aplicare sub acest aspect, a fost avut în vedere faptul că persoanele care lucrează în cadrul unei autorități, instituții publice sau persoane juridice de drept privat sau care intră în contact cu aceasta, într-un context profesional, sunt adesea cele care iau cunoștință de amenințările sau atingerile aduse interesului public ce pot apărea.

În această categorie de persoane, prin proiectul de lege se includ și persoanele fizice care asistă avertizorul în procesul de raportare într-un context profesional, și a căror asistență ar trebui să fie confidențială, prevăzuți de proiect drept facilitatori, persoanele terțe care au legături cu persoanele care efectuează raportări și care ar putea să sufere represalii într-un context profesional, cum ar fi colegi sau rude ale persoanelor care efectuează raportări, și entitățile juridice pe care persoanele care efectuează raportări le dețin, pentru care aceste persoane lucrează sau cu care au alte tipuri de legături într-un context profesional.

Pentru încurajarea raportărilor privind încălcări ale legii care aduc atingere interesului public, pentru asigurarea standardului minim de protecție a avertizorilor impus de Directivă, proiectul de lege instituie măsuri de sprijin și protecție pentru avertizorii în interes public, precum exonerarea de răspundere pentru încălcarea restricțiilor privind divulgarea de informații impuse prin contract sau prin lege și asigurarea confidențialității identității acestora în toate cazurile de raportare.

De asemenea, proiectul de lege prevede exonerarea de răspundere pentru modalitatea în care avertizorul în interes public a obținut informațiile privind încălcări ale legii care fac obiectul raportării interne, externe sau divulgării publice, cu condiția ca informațiile raportate sau divulgate public să fi fost necesare pentru dezvăluirea încălcării și modalitatea în care aceste informații au fost dobândite să nu constituie infracțiune.

Învederăm că, potrivit considerentului de la pct. 92 din Directivă, un exemplu ar fi cazurile în care avertizorii au dobândit informațiile prin accesarea unor locuri unde aceștia nu au acces în mod obișnuit. Proiectul de lege prevede că avertizorul va răspunde penal conform cadrului normativ în vigoare în cazul în care acesta a dobândit sau a obținut accesul la informațiile sau documentele relevante prin comiterea unei infracțiuni, cum ar fi săvârșirea unei infracțiuni contra siguranței și integrității sistemelor și datelor informatice, precum și pentru orice acte sau omisiuni care nu au legătură cu raportarea sau care nu sunt necesare pentru dezvăluirea unei încălcări a legii.

Ipoteza exonerării de răspundere a avertizorului nu presupune încurajarea acestuia în săvârșirea de fapte ce pot atrage răspunderea administrativă sau civilă pentru a dobândi informații sau documente în vederea raportării încălcării legii. Astfel, proiectul urmărește ca raportările să fie

fundamentate pe atitudinea civică și pe urmărirea protejării interesului public.

Dat fiind faptul că Directiva stabilește obligația statelor membre de a se asigura că entitățile juridice din sectorul public și sectorul privat stabilesc canale și proceduri interne adecvate pentru primirea și soluționarea raportărilor, proiectul de lege instituie obligația pentru angajator, fie el autoritate sau instituție publică, sau orice altă persoană juridică de drept public și persoană juridică de drept privat care are cel puțin 50 de angajați de a crea canale interne de raportare, dar și asigurarea unor mijloace de protecție a avertizorilor care apelează la această modalitate de raportare.

Astfel, proiectul impune ca raportarea internă să garanteze confidențialitatea identității persoanei care efectuează raportarea, ca persoana sau departamentul desemnat să primească raportarea să o gestioneze cu diligență și să informeze avertizorul într-un interval de timp rezonabil cu privire la acțiunile întreprinse. Totodată, entitățile care dispun de proceduri de raportare internă sunt obligate să furnizeze informații ușor de înțeles și accesibile privind aceste proceduri, precum și cu privire la procedurile de raportare externă către autoritățile competente.

Având în vedere că Directiva prevede obligația statelor membre de a institui canale externe de raportare independente și autonome pentru primirea și tratarea informațiilor referitoare la încălcări prin desemnarea de autorități competente pentru a primi raportări, pentru a oferi feedback și pentru a întreprinde acțiuni subsecvente raportărilor, prezentul proiect de lege desemnează Agenția Națională de Integritate ca autoritate competentă în sensul celor de mai sus.

Totodată, proiectul recunoaște, în considerarea legislației specifice, calitatea de autorități competente celorlalte canale externe (cum este cazul, spre exemplu, al Autorității de Supraveghere Financiară, Autorității Navale Române, Consiliului Concurenței, Băncii Naționale a României și al autorităților cu competențe în gestionarea fondurilor europene, în sensul prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor naționale aferente acestora), dar și posibilitatea pentru Agenția Națională de Integritate de a transmite raportările, în funcție de obiectul acestora, spre competentă soluționare către alte autorități.

Desemnarea Agenției Naționale de Integritate, în calitate de canal extern, s-a realizat în considerarea specificului acestei instituții, și anume autoritate autonomă, independentă, care asigură exercitarea demnităților și funcțiilor publice în condiții de integritate și imparțialitate (*Legea nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate*). Pentru aducerea la îndeplinire a competenței de canal extern, proiectul de lege prevede pentru Agenția Națională de

Integritate atât atribuții de soluționare a avertizării în interes public, circumscrise competenței specifice a Agenției (prin înființarea unei structuri dedicate acestei problematici), precum și o serie de competențe generale referitoare la întregul mecanism aplicabil la nivel național, precum: informarea, îndrumarea avertizorului, formularea de recomandări, întocmirea de statistici, precum și aplicarea de sancțiuni pecuniare. Totodată, proiectul prevede și o serie de atribuții și pentru autoritățile, cărora Agenția le transmite raportările spre competență soluționare

Existența unei autorități centrale cu atribuții generale, cum este Agenția Națională de Integritate, nu presupune crearea unei proceduri filtru prealabil. Astfel, persoana care dorește să raporteze încălcări ale legii se va putea îndrepta către Agenția Națională de Integritate sau către alte autorități competente existente.

În ceea ce privește lărgirea sferei de atribuții deținute în prezent de către Agenția Națională de Integritate, opțiunea a fost de reglementare unitară și integrată a protecției avertizorilor în interes public, și nu de modificare a Legii nr. 144/2007, prin reglementarea atribuțiilor specifice acestui domeniu.

În acest fel, prezentul proiect de lege transpune astfel obligația de a stabili canale externe de raportare independente și autonome, care să fie sigure și să asigure confidențialitatea, să analizeze sesizările și să transmită un răspuns avertizorilor într-un interval de timp rezonabil.

Directiva stabilește standarde minime privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale legii și a persoanelor vizate de raportare. În configurarea standardelor minime ale Directivei, prezentul proiect de lege descrie condițiile în care persoanele care efectuează raportări beneficiază de măsuri de protecție și sprijin. Astfel, este necesar ca persoanele care efectuează raportări să aibă motive întemeiate să creadă că informațiile transmise erau adevărate în momentul transmiterii raportării. Aceasta este o garanție esențială împotriva raportărilor rău intenționate sau abuzive, asigurându-se că persoanele care fac sesizări nereale, cu bună știință, nu se bucură de protecție. Sancțiunea reglementată în proiectul de Lege corespunde necesității de a descuraja eventuale raportări efectuate cu rea-credință, care nu conduc la descoperirea unor încălcări ale legii, fiind nereale (*„Raportarea de informații privind încălcări ale legii, cunoscând că acestea sunt nereale....”*).

De altfel, proiectul de lege introduce o serie de noutăți menite a proteja avertizorii, în contextul în care se dorește construirea unui climat de integritate.

Pentru a asigura conformitatea cu prevederile Directivei, prezentul proiect de lege prevede că persoanele care transmit raportări, inclusiv anonime, în anumite condiții, utilizează, în principal, canalele interne; iar dacă aceste

canale nu funcționează sau nu se poate aștepta în mod rezonabil să funcționeze sau nu există, avertizorul se poate adresa autorităților competente și, în ultimă instanță, publicului și mass-media.

Această abordare este necesară pentru a se asigura că informațiile ajung la cunoștința persoanelor responsabile din cadrul entității în cauză, care pot contribui la soluționarea rapidă și eficientă a riscurilor pentru interesul public, precum și la prevenirea daunelor nejustificate aduse reputației. În același timp, prin prevederea unor excepții de la această regulă, în cazurile în care canalele interne sau externe nu funcționează sau nu există așteptarea rezonabilă ca acestea să funcționeze corespunzător, se oferă flexibilitatea necesară pentru ca avertizorul să aleagă cel mai potrivit canal în funcție de circumstanțele individuale ale cazului.

De asemenea, în conturarea mecanismului de protecție a persoanelor care efectuează raportări, prezentul proiect de lege, în acord cu prevederile Directivei, instituie interzicerea represaliilor împotriva avertizorilor și consacră o listă neexhaustivă a numeroaselor forme pe care le pot îmbrăca represaliile.

De asemenea, în vederea creării unui mecanism de protejare a avertizorilor și sancționare a persoanelor din cadrul autorităților și instituțiilor publice, altor persoane juridice de drept public sau persoanelor de drept privat care recurg la represalii pentru descurajarea și reprimarea raportărilor și, implicit, a avertizorilor, proiectul de act normativ prevede posibilitatea ca avertizorul să obțină, pe calea ordonanței președințiale, chiar dacă nu există judecată asupra fondului, suspendarea aplicării măsurilor pe care le consideră represalii. De asemenea, în cadrul litigiilor având ca obiect contestarea măsurilor prevăzute ca forme de represalii, enunțate de proiect, se instituie o inversare a sarcinii probei, în sensul că angajatorului/persoanei care a dispus măsura îi revine sarcina de a dovedi că măsura contestată este justificată de alte motive decât cele care au legătură cu raportarea sau divulgarea publică. Totodată, proiectul prevede că, în ipoteza în care se constată că măsura este una dintre formele de represalii luate în considerare raportării sau divulgării publice, instanța dispune, după caz, desființarea măsurii, repunerea părților în situația anterioară, repararea prejudiciului, încetarea măsurii și interzicerea ei pentru viitor, precum și orice alte măsuri pentru încetarea formelor de represalii.

Totodată, ca formă de sancționare a persoanelor care au dispus măsuri ce reprezintă represalii, instanța, odată cu luarea oricăreia dintre măsurile reparatorii împotriva represaliilor, va dispune, în toate cazurile, și publicarea, pe pagina de internet a autorității, instituției publice, sau persoanei juridice de drept privat, precum și pe pagina de internet a Agenției, a unui extras din hotărârea prin care a fost constatată dispunerea uneia dintre măsurile prevăzute la art. 21 ca represalii. De asemenea,

	<p>pentru recuperarea cu celeritate de către avertizor a prejudiciilor suferite ca urmare a măsurilor de represalii, proiectul instituie și o răspundere solidară a persoanei fizice ce a dispus, cu rea-credință, măsura luată ca represalii cu autoritatea, instituția publică sau persoana juridică de drept privat.</p> <p>De asemenea, dacă instanța constată că împotriva aceluiași avertizor au fost dispuse de cel puțin două ori represalii în considerarea aceleiași raportări/divulgări publice, instanța poate dispune, după caz, suplimentar față de măsurile de reparare și o amendă civilă.</p> <p>În vederea transunerii Directivei și corelat cu cele expuse anterior, legea stabilește sancțiuni de natură contravențională pentru încălcarea obligațiilor instituite de prezentul act normativ.</p> <p>Totodată, sunt prevăzute sancțiuni de natură contravențională și împotriva avertizorilor care raportează informații referitoare la încălcări care se dovedesc a fi în mod deliberat nereale, pentru a descuraja alte raportări răuvoitoare și pentru a menține credibilitatea sistemului, dar și sancționarea contravențională a persoanelor juridice pentru împiedicarea fără drept a exercitării drepturilor conferite de lege Agenției și celorlalte autorități prevăzute drept canale externe, precum și pentru refuzul nejustificat al acestora de a răspunde solicitărilor autorităților.</p> <p>Față de cele mai sus enunțate, proiectul își propune creșterea nivelului actual de protecție al avertizorilor în interes public, fapt ce vine să garanteze respectarea libertății de exprimare și dreptul la informație, ținând cont de faptul că protecția insuficientă a avertizorilor împotriva represaliilor afectează libertatea de exprimare a persoanelor, precum și dreptul publicului de a avea acces la informații și libertatea mass-media. De asemenea, prin stabilirea unor canale de raportare și prin îmbunătățirea protecției împotriva represaliilor în context profesional, se va asigura un nivel mai ridicat de protecție a avertizorilor și, implicit, garantarea dreptului la condiții de muncă corecte și echitabile.</p> <p>La nivel general, proiectul își propune îmbunătățirea și eficientizarea modalităților de raportare, precum și descurajarea încălcărilor legii.</p> <p>Dreptul la respectarea vieții private, protecția datelor cu caracter personal, asistența medicală, protecția mediului, protecția consumatorilor (respectiv articolele 7, 8, 35, 37 și 38 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene), precum și principiul general al buneii administrări (articolul 41) vor fi, de asemenea, influențate pozitiv, întrucât propunerea va spori detectarea încălcărilor și prevenirea acestora.</p>
3. Alte informații	Elaborarea prezentului proiect de act normativ a fost precedată de o activitate de documentare și analiză a aplicării legii în vigoare, pentru

cunoașterea temeinică a realităților economico-sociale care urmează să fie reglementate, a istoricului legislației din acest domeniu, precum și a reglementărilor similare din legislația străină, în special a statelor membre ale Uniunii Europene.

În anul 2004, ținând seama de recomandările GRECO și ale Convenției ONU împotriva corupției și urmărindu-se completarea cadrului legislativ vizând protecția persoanelor care, având o atitudine civică, se pronunță împotriva încălcărilor legii sau normelor deontologice, a fost adoptată *Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii*. Adoptarea legislației a fost urmată, în anul 2005, de introducerea în cadrul Strategiei Naționale Anticorupție a unui obiectiv dedicat protecției avertizorilor în interes public.

În ceea ce privește gestionarea problematicii vizând protecția avertizorului în interes public, Ministerul Justiției coordonează și monitorizează implementarea Strategiei Naționale Anticorupție, document ce promovează integritatea, prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ și instituțional de prevenire și combatere a corupției în România, inclusiv cel referitor la protecția avertizorului în interes public.

Finalul implementării strategiei aferentă perioadei 2012-2015 a arătat că, la momentul respectiv, exista un deficit semnificativ de cunoaștere de către angajați și manageri a standardelor legale de integritate, inclusiv în materia protecției avertizorului în interes public. Din acest motiv, următorul document strategic, aferent perioadei 2016-2020, a dedicat măsuri specifice în întâmpinarea acestei probleme.

Ca parte a mecanismului de monitorizare a implementării SNA 2016-2020, au fost derulate peste 100 de misiuni tematice de evaluare a implementării SNA 2016-2020, la nivelul administrației publice centrale și locale, printre temele acestora regăsindu-se și protecția avertizorului în interes public. Misiunile au avut drept scop, pe lângă identificarea progreselor înregistrate în implementarea SNA și identificarea și corectarea problemelor practice apărute în aplicarea politicilor și normelor anticorupție, și creșterea gradului de cunoaștere, înțelegere și implementare a măsurilor de prevenire a corupției, în sectorul public și privat. De asemenea, Ministerul Justiției a organizat sesiuni de formare și informare în cadrul cărora a fost abordată și tematica protecției avertizorului în interes public.

Se poate, astfel, afirma faptul că la finalul perioadei de implementare a SNA 2016-2020, există o mai bună cunoaștere a standardelor legale în materia protecției avertizorului în interes public, însă și un deficit în aplicarea Legii nr. 571/2004.

Totodată, Ministerul Justiției a derulat un studiu în cadrul proiectului cu finanțare europeană *Consolidarea capacității administrative a*

	<p><i>secretariatului tehnic al Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020 de a sprijini implementarea măsurilor anticorupție, cod SIPOCA 62, prin care a fost evaluată legislația privind protecția avertizorilor în interes public existentă în 5 țări (Franța, Italia, Regatul Țărilor de Jos, Irlanda și Canada) și în România. Această evaluare s-a realizat cu scopul de a reliefa exemplele de bună practică existente la nivel european și internațional în vederea valorificării acestora în procesul de transpunere a Directivei.</i></p>
<p>Secțiunea a 3-a</p> <p>Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ</p>	
<p>1. Impactul macroeconomic</p>	<p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat</p>	<p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>2. Impactul asupra mediului de afaceri</p>	<p>Conform celor menționate mai sus, un element de noutate adus de Directivă este reprezentat de extinderea domeniului de aplicare a legislației române și în privința sectorului privat.</p> <p>Astfel, companiile care au peste 50 de angajați vor trebui să identifice sau să instituie canale interne de raportare, pe care să le pună la dispoziția potențialilor avertizori.</p> <p>Soluția legislativă aleasă are în vedere că, în cazul persoanelor juridice de drept privat, obligația de a institui canale de raportare trebuie să fie proporțională cu dimensiunea entităților și să țină seama de nivelul de risc pe care activitățile lor îl reprezintă pentru interesul public.</p> <p>Ca principiu general, propunerea exceptează persoanele juridice de drept privat ce au mai puțin de 50 de angajați de la obligația de instituire a unor canale interne de raportare. Persoanele care lucrează în astfel de întreprinderi pot raporta extern, direct autorităților naționale competente.</p> <p>Excepția însă nu este una absolută, aceasta neaplicându-se persoanelor juridice de drept privat ce au mai puțin de 50 de angajați, care intră sub incidența legislației privind serviciile, produsele și piețele financiare, precum și prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului, siguranța transportului și protecția mediului. Acestea vor avea în continuare obligația de a</p>

	<p>identifica sau institui canale interne de raportare, în conformitate cu prevederile legale în vigoare. Costurile pentru aceste întreprinderi sunt minime deoarece acestea sunt deja obligate să instituie canale interne de raportare.</p> <p>Cu titlu de exemplu, pentru a stabili dacă o entitate privată intră sub incidența obligației de a identifica sau înființa canale de raportare internă, Manualul utilizatorului (elaborat de COM UE) pentru definiția IMM-urilor indică faptul că în numărul de angajați sunt cuprinși cei cu normă întreagă, cu fracțiune de normă, agenți temporari și sezonieri, și sunt incluse următoarele categorii: angajați; persoane care lucrează pentru întreprindere, care au fost detașate în aceasta și care sunt considerate angajate în conformitate cu legislația națională (aceasta poate include, de asemenea, angajații temporari sau interimari); proprietari-administratori; parteneri care desfășoară o activitate regulată în cadrul întreprinderii și care beneficiază de avantaje financiare din partea întreprinderii. La stabilirea numărului de angajați nu sunt incluși ucenicii sau studenții care sunt implicați în activități de formare profesională și au contracte de ucenicie sau de formare profesională; angajații pe perioada concediului de maternitate sau a concediului parental.</p> <p>Una dintre finalitățile proiectului este reprezentată de promovarea climatului de integritate, astfel încât să fie protejate, pe de-o parte, atât valorile presupuse a fi încălcate, prin însăși remedierea încălcării, precum și imaginea companiei în cauză, din perspectiva menținerii încrederii din partea cetățenilor.</p> <p>Persoanele juridice din sectorul privat care au între 50 și 249 de lucrători vor avea ca termen pentru identificarea sau instituirea canalelor interne de raportare data de 1 decembrie 2023.</p>					
3. Impactul social	Sporirea integrității și transparenței în cadrul sectorului public și în cadrul sectorului privat, creșterea încrederii cetățenilor.					
4. Impactul asupra mediului	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
5. Alte informații	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7

1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus din care: a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit; (ii) impozit pe venit b) bugete locale, (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat (i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care						
a) buget de stat, din acesta:	3906749	1816089	1816089	1816089	1816089	2234221
(i) cheltuieli de personal	1421749	1421749	1421749	1421749	1421749	1421749
(ii) bunuri și servicii	2485000	394340	394340	394340	394340	812472
b) bugete locale						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:	3906749	1816089	1816089	1816089	1816089	2234221
a) buget de stat						
(i) cheltuieli de personal	1421749	1421749	1421749	1421749	1421749	1421749
(ii) bunuri și servicii	2485000	394340	394340	394340	394340	812472
b) bugetele locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						

6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificării veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	În tabelul anexat.					
7. Alte informații	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Prin prezentul proiect de lege se abrogă Legea nr. 571 din 14 decembrie 2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1214 din 17 decembrie 2004. Urmează a se elabora ordinele președintelui Agenției Naționale de Integritate, prevăzute la art. 13 alin. (3), art. 16 alin. (2), art. 35 și art. 36 alin. (2), precum și actele administrative ale conducătorilor autorităților și instituțiilor publice.					
1 ¹ . Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Proiectul de lege transpune Directiva (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii.					
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	
6. Alte informații	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Textul a fost supus dezbaterii publice prin afișare pe site-ul Ministerului Justiției în data de 05 martie 2021.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de proiectul actului normativ	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Au fost consultate structurile asociative potrivit Hotărârii Guvernului nr. 521/2005. Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România a transmis punctul de vedere prin adresa dvs. nr. 2964/04.08.2021.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi.	Proiectul a fost avizat de Consiliului Economic și Social Proiectul a fost avizat de Consiliului Legislativ.
6. Alte informații	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Textul a fost supus dezbaterii publice prin afișare pe site-ul Ministerului Justiției la data de 5 martie 2021.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Alte informații	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
Secțiunea a 8-a Măsurile de implementare	

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Procedurile de raportare internă pentru primirea și soluționarea raportărilor stabilite de autoritățile, instituțiile publice, alte persoane juridice de drept public, precum persoanele juridice de drept privat.
2. Alte informații	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul *proiect de lege privind protecția avertizorilor în interes public*, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

Marian-Cătălin PREDOIU

Ministrul Justiției

Florin-Ionel MOISE

**Președinte,
Agenția Națională de Integritate**

**Avizăm favorabil:
Sorin Mihai GRINDEANU**

**Viceprim-Ministru,
ministrul transporturilor și infrastructurii**

Adrian CÂCIU

Ministrul Finanțelor

Bogdan Lucian AURESCU

Ministrul Afacerilor Externe

Lucian Nicolae BODE

Ministrul Afacerilor Interne

Vasile Dîncu

Ministrul Apărării Naționale

Alexandru RAFILA

Ministrul Sănătății

Tánczos BARNA

Ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor

Florin Marian SPĂTARU

Ministrul Economiei

Virgil-Daniel POPESCU

Ministrul Energiei

Adrian-Ionuț CHESNOIU

**Ministrul Agriculturii și Dezvoltării
Rurale**

Cseke Attila-ZOLTÁN

**Ministrul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și
Administrației**

Marius-Constantin BUDĂI

Ministrul Muncii și Solidarității Sociale

Mugur Constantin ISĂRESCU

Guvernatorul Băncii Naționale a României

Nicu MARCU

**Președinte Autorității de Supraveghere
Financiară**

Ancuța Gianina OPRE

**Președintele Autorității Naționale de
Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter
Personal**

Constantin-Daniel CADARIU

**Ministrul Antreprenoriatului și
Turismului**

Dan VÎLCEANU

**Ministrul Investițiilor și
Proiectelor Europene**